

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 64/12
Λουξεμβούργο, 15 Μαΐου 2012

Προτάσεις της γενικής εισαγγελέα στην υπόθεση C-40/11
Yoshikazu Iida κατά Δήμου του Ulm

Κατά την άποψη της γενικής εισαγγελέα V. Trstenjak το δίκαιο της Ένωσης μπορεί να αναγνωρίσει σε έχοντα την επιμέλεια γονέα που είναι υπήκοος τρίτης χώρας δικαίωμα διαμονής στο κράτος μέλος καταγωγής του τέκνου του στην περίπτωση που αυτό μετοικήσει με τον έτερο γονέα σε άλλο κράτος μέλος

Ωστόσο, ένα τέτοιο δικαίωμα διαμονής προϋποθέτει ότι η μη αναγνώρισή του θα περιορίζε την ελεύθερη κυκλοφορία του τέκνου, δικαίωμα το οποίο αυτό ασκεί ως πολίτης της Ένωσης, και ότι θα αποτελούσε δυσανάλογη επέμβαση στο θεμελιώδες δικαίωμά του επί τακτικών προσωπικών σχέσεων και απευθείας επαφών με τους δύο γονείς του

Ο Υ. Iida, ο οποίος έχει την ιαπωνική ιθαγένεια, συνήψε γάμο το 1998 με Γερμανίδα. Η κοινή θυγατέρα τους γεννήθηκε το 2004 στις ΗΠΑ και έχει, πέραν της αμερικανικής, την ιαπωνική και τη γερμανική ιθαγένεια. Κατά τα τέλη του 2005, η οικογένεια μετακόμισε από τις ΗΠΑ στο Ουλμ (Γερμανία), όπου ο Υ. Iida έλαβε εθνική άδεια διαμονής ως σύζυγος Γερμανίδας. Από τις αρχές του 2006, ο Υ. Iida έχει στο Ουλμ σταθερή θέση εργασίας. Στις αρχές του 2008, η σύζυγός του μετοίκησε με τη θυγατέρα τους στη Βιέννη (Αυστρία), όπου αποδέχτηκε μια θέση εργασίας. Από τον Ιανουάριο του 2008, ο Υ. Iida, ο οποίος παρέμεινε στο Ουλμ, και η σύζυγός του ζουν χωριστά, εντούτοις αμφότεροι ασκούν το δικαίωμα της επιμέλειας επί του τέκνου τους. Ο Υ. Iida εξακολουθεί να διαμένει νομίμως στη Γερμανία, εντούτοις η εθνική άδεια διαμονής του στηρίζεται πλέον στην επαγγελματική δραστηριότητα που ασκεί στη Γερμανία. Πάντως, ο ίδιος θεωρεί ότι, λόγω της ασκήσεως της επιμέλειας επί της θυγατέρας του που ζει στην Αυστρία, έχει και δικαίωμα διαμονής στη Γερμανία το οποίο απορρέει από το δίκαιο της Ένωσης. Εντούτοις, ο Δήμος του Ουλμ απέρριψε το αίτημά του να του χορηγηθεί «Δελτίο διαμονής για μέλος της οικογενείας πολίτη της Ένωσης» βάσει της οδηγίας για την ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ ¹.

Το Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg, το οποίο καλείται να αποφανθεί επί της ανωτέρω υποθέσεως, ερωτά το Δικαστήριο εάν από το δίκαιο της Ένωσης μπορεί να συναχθεί για τον ασκούντα την επιμέλεια γονέα που είναι υπήκοος τρίτης χώρας, προς διατήρηση τακτικών προσωπικών σχέσεων και απευθείας γονεϊκών επαφών, δικαίωμα διαμονής στο κράτος μέλος καταγωγής του τέκνου του που έχει την ιδιότητα του πολίτη της Ένωσης, στην περίπτωση που το τέκνο μετοικήσει από αυτό το κράτος μέλος σε κάποιο άλλο κράτος μέλος στο πλαίσιο ασκήσεως του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας.

Η γενική εισαγγελέας Verica Trstenjak υποστήριξε με τις σημερινές προτάσεις της την άποψη ότι από την οδηγία για την ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ δεν μπορεί να συναχθεί δικαίωμα διαμονής για τον ασκούντα την επιμέλεια γονέα που είναι υπήκοος τρίτης χώρας, όπως είναι ο Υ. Iida, στο κράτος μέλος καταγωγής του μετοικήσαντος σε άλλο κράτος μέλος ανήλικου πολίτη της Ένωσης. Πράγματι, η οδηγία ρυθμίζει μόνον το δικαίωμα διαμονής των πολιτών της Ένωσης και των μελών της οικογενείας τους στα άλλα κράτη μέλη πέραν αυτού του οποίου την ιθαγένεια έχει ο πολίτης της Ένωσης.

Ούτε από τη μέχρι τούδε νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την οποία μπορεί να αναγνωριστεί στον έχοντα την επιμέλεια γονέα που είναι υπήκοος τρίτης χώρας, σε συγκεκριμένη περίπτωση,

¹ Οδηγία 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών (ΕΕ L 158, σ. 77, που διορθώθηκε με την ΕΕ L 229, σ. 35).

δικαίωμα διαμονής βάσει του δικαίου της Ένωσης λόγω της ιδιότητας του πολίτη της Ένωσης την οποία έχει το ανήλικο τέκνο, μπορεί να συναχθεί κατά την άποψη της γενικής εισαγγελέα δικαίωμα διαμονής για τον Y. Iida στη Γερμανία. Πράγματι, βάσει της νομολογίας αυτής πρέπει ο πυρήνας των δικαιωμάτων, τα οποία έχει το τέκνο λόγω της ιδιότητάς του ως πολίτη της Ένωσης, να προσβάλλεται. Τούτο συμβαίνει π.χ. στην περίπτωση κατά την οποία η μη αναγνώριση δικαιώματος διαμονής εντός του κράτους μέλους υποδοχής του τέκνου θα είχε ως συνέπεια να υποχρεωθεί το τέκνο να εγκαταλείψει την Ένωση², ή να απωλέσει κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα το δικαίωμα διαμονής του τέκνου³. Ωστόσο, η θυγατέρα Y. Iida άσκησε το δικαίωμά της ελεύθερης κυκλοφορίας καθ' όλη την έκτασή του, δεδομένου ότι μετοίκησε με τη μητέρα της στην Αυστρία, μολοντί δεν είχε εισέτι χορηγηθεί στον πατέρα της στη Γερμανία δικαίωμα διαμονής βάσει του δικαίου της Ένωσης. Συνεπώς, δεν απειλούνται –εν πάση περιπτώσει επί του παρόντος– προδήλως, κατά το ουσιώδες μέρος τους, τα δικαιώματα που αυτή έχει ως πολίτις της Ένωσης.

Εντούτοις, η γενική εισαγγελέας Trstenjak φρονεί ότι θα μπορούσε να τεθεί ζήτημα δικαιώματος διαμονής, βάσει του δικαίου της Ένωσης, του ασκούντος την επιμέλεια γονέα που είναι υπήκοος τρίτης χώρας, προκειμένου να διασφαλισθούν τα κατοχυρούμενα στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων θεμελιώδη δικαιώματά του επί τακτικών προσωπικών σχέσεων και απευθείας επαφών με τους δύο γονείς του, καθώς και επί του σεβασμού της οικογενειακής ζωής.

Εντούτοις, ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων έχει εφαρμογή μόνον όταν υφίσταται επαρκής σχέση προς την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης. Μια τέτοια σχέση μπορεί να θεωρηθεί ότι υπάρχει όταν η μη αναγνώριση αδείας διαμονής βάσει του δικαίου της Ένωσης δεν αποτελεί μεν επέμβαση στον πυρήνα των δικαιωμάτων, τα οποία παρέχει η ιδιότητα του πολίτη της Ένωσης, πλην όμως αποτελεί λιγότερο επαχθή περιορισμό του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας του ανήλικου πολίτη της Ένωσης. Έτσι, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο η μελλοντικώς ίσως επισφαλής κατάσταση του πατέρα στη Γερμανία, από απόψεως δικαίου διαμονής, να έχει ως πιθανή συνέπεια να αποθαρρύνει την ανήλικη θυγατέρα του από την περαιτέρω άσκηση του δικαιώματός της ελεύθερης κυκλοφορίας το οποίο έχει λόγω της ιδιότητάς της ως πολίτις της Ένωσης. Εντούτοις, εναπόκειται στο Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg να διευκρινίσει εάν τούτο συμβαίνει.

Εάν το Verwaltungsgerichtshof αποδεχθεί ότι υφίσταται περιορισμός του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας της θυγατέρας, τότε θα είχε εφαρμογή ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, και το Verwaltungsgerichtshof θα έπρεπε σε ένα επόμενο στάδιο να εξετάσει εάν η μη αναγνώριση στον πατέρα δικαιώματος διαμονής βάσει του δικαίου της Ένωσης συνιστά πράγματι επέμβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα της θυγατέρας. Μια τέτοια επέμβαση ενδέχεται να υφίσταται στην περίπτωση κατά την οποία η μη αναγνώριση του εν λόγω δικαιώματος διαμονής έχει ως συνέπεια την αδυναμία τακτικών προσωπικών σχέσεων.

Ως εκ τούτου, η γενική εισαγγελέας καταλήγει ότι από το δίκαιο της Ένωσης μπορεί να συναχθεί για τον ασκούντα την επιμέλεια γονέα που είναι υπήκοος τρίτης χώρας, προς διατήρηση τακτικών προσωπικών σχέσεων και απευθείας γονεϊκών επαφών, δικαίωμα διαμονής στο κράτος μέλος καταγωγής του τέκνου του που έχει την ιδιότητα του πολίτη της Ένωσης, στην περίπτωση που το τέκνο μετοικήσει από αυτό το κράτος μέλος σε κάποιο άλλο κράτος μέλος στο πλαίσιο ασκήσεως του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας. Αυτό το δικαίωμα διαμονής προϋποθέτει ότι η μη αναγνώρισή του λειτουργεί ως περιορισμός επί του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας του τέκνου και θα έπρεπε να αξιολογηθεί, υπό το φως των προαναφερθέντων θεμελιωδών δικαιωμάτων, ως δυσανάλογη προσβολή θεμελιώδους δικαιώματος.

² Απόφαση της 8ης Μαρτίου 2011, [C-34/09](#), Ruiz Zambrano (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στη Συλλογή). Βλ. συναφώς Ανακοινωθέν Τύπου [αριθ. 16/11](#).

³ Απόφαση της 19ης Οκτωβρίου 2004, [C-200/02](#), Zhu και Chen (Συλλογή 2004, σ. I-9925). Βλ. συναφώς Ανακοινωθέν Τύπου [αριθ. 84/04](#).

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582